

"El sentit de la vida", de Marcel Ayats

llunatic.blogspot.com.es/2016/11/el-sentit-de-la-vida-de-marcel-ayats.html

De la guspira esclatant al llumí incandescent. De la metàfora elaborada a la imatge sintètica. De la bellesa a la certesa. Aquestes frases volen resumir d'una forma molt esquemàtica i matussera la trajectòria que m'ha semblat veure en la poètica que Marcel Ayats (Sabadell, 1956) ha anat desenvolupant els darrers anys, i que podem veure evolucionar en tres llibres. De *Naufragi silencios d'ales cremades* (Columna, 1992), un títol simbòlic, a *El sentit de la vida* (Pont del Petroli, 2016), aparentment més prosaic, no només hi van vint-i-quatre anys, sinó també la necessitat d'anar refredant l'esclat poètic, d'anar cristal·litzant el sentit del vers, de cloure la paraula i el sentit en un nucli dur, en un àtom pur i evident, però alhora ben sòlid. Ayats ha polit les arestes i ha donat forma a l'arbust del mot, s'ha cenyit cada cop més a la veritat despullada, ha espremut el sentit més exacte de les paraules. I no penseu que aquesta feina no esdevingui un risc o un treball de gran elaboració; ans al contrari.

Al seu primer llibre, com dèiem, Ayats s'abocava amb plaer a la paraula, a les metàfores i al simbolisme líric. Per al lector que xala tant amb el sentit final (ocult o evident) com amb el guarniment elaborat de la poesia, aquest és un llibre per gaudir amb escriure. I tanmateix, la realitat d'on s'embeu el poeta grinyola, sobretot quan la riquesa i varietat de la natura que hi presenta s'enfronta amb la duresa i uniformitat del món construït per l'ésser humà. Ja hi trobem l'humus del seu segon llibre, que se centrarà en la ciutat (símbol definitiu de l'assoliment de l'ambició humana així com dels seus mals derivats), però també s'hi pot sondejar la idea central d'*El sentit de la vida*: sense l'amor només triomfa la brutalitat. Ayats Escriu: «Nus d'abraçada, però rics en estrès, / La raó serà del crit que cridi més / Sota la llum esquinçada d'uns llòbrecs matins».

El clima de l'asfalt (2006), publicat catorze anys més tard per Papers de Versàlia (el grup poètic sabadellenc més actiu dels darrers anys, del qual forma part), suposa una nova passa endavant: abandona el sonet, escurça el vers, afua la recerca lèxica i pren el símbol de la ciutat de què parlàvem per referir-se a un món malcarat: «passen autos rabents», «s'amuntega la fretura», «La urgència estimba la raó», «L'esperança és un ermot»... Cada vegada més contrariat pel contrast entre la seva mirada personal, tenyida d'un humanisme amable, a voltes irònic, i una realitat despietada, segueix tractant d'embellir el missatge d'una forma lírica. Novament, l'ús d'un lèxic ric i exuberant sorprèn i exigeix al lector la mirada lenta, detinguda. Però l'embelliment segueix grinyolant, i malgrat que deixa entreveure un món poètic molt personal i una clara intenció crítica, la insatisfacció crònica del creador fa que Marcel Ayats segueixi buscant una forma més exacta d'expressió. O almenys, una forma que el satisfaci més.

I així arribem a *El sentit de la vida*. És el darrer gest de despullament del discurs, i això implica mostrar els engranatges del pensament sense gaires vels figurats. No és un rebuig a la poesia passada; tampoc una simplificació. És, senzillament, la troballa de l'expressió més adequada a la veu poètica d'Ayats. El llenguatge esdevé sintètic en un sentit primari, un retorn a l'origen dels mots per evitar-ne l'obscurantisme. El vers s'obreu fins ser funcional en benefici d'un darrer enteniment: el poeta condueix el lector cap al centre de l'estructura dels seus raonaments, que segueixen volent mostrar les febleses, mesquineses i paradoxes de la conducta humana. Sacrifica el lirisme que tan bé sap treballar per tal de ficar el dit a la nafra amb més facilitat. Esdevé més narratiu amb el risc de tentinejar en els límits de la prosa, sempre ajudat per una cadència interna. Els darrers versos acostumen a ser sentenciosos, però també molt inspirats.

Per tant, i gràcies a aquest treball, el poeta deixa la realitat de la vida (aquest sentit tan esquiu) en els ossos. Ben a la vista. Perquè hi ha la necessitat de, sense traïr la poesia, dir-la grossa, no mantenir-se indiferent

davant un món cada cop més egoista, infantil i autocomplaent. Aquest serà el plantejament de la primera i la tercera part del llibre, on s'hi mostra irònic i circumspecte a parts iguals. En canvi, la segona part esdevé un punt d'inflexió, ens retorna l'Ayats més intuïtiu, disposat a deixar-se gronxar durant cinc breus poemes per la bellesa de la llum matisada i les ombres, per la bellesa dels deliciosos petits detalls de la vida. I sabem que, malgrat tot l'horror, aquesta disposició a veure-hi més enllà (o més ençà, ben a prop nostre) és la disposició a estimar. Pot semblar un tòpic romàntic, però l'amor (entenen-lo com un amor pur, desinteressat, complet en la seva senzillesa) és allò que dóna sentit a la vida del Marcel Ayats. I que donarà, sens dubte, als lectors que s'endinsin en la darrera de les seves exploracions poètiques.

EL SENTIT DE LA VIDA

*Fruit d'un esforç immens
i una saviesa adquirida
des de temps immemorial,
el cuc lentament es converteix
en papallona.
Una papallona d'increïbles
colors i bellesa
que tot just quan fa poca estona
que ha sortit del capoll
és víctima de la ràpida
unglada d'un gat
que, per matar l'avorriment,
tot jugant l'esfulla.*

MESURES DIFERENTS

*De la mateixa manera que una formiga
enmig d'un desert
acabarà pensant
que tot el que l'envolta
és desert,
així també l'home
enmig de l'Univers
acaba pensant
que tot el que l'envolta
és Univers.*

DOGVILLE 2

*Les pedres escolten,
miren i callen.
I a diferència dels humans
tenen un cor que palpita.*